

Sagens overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning vedrørende en påtænkt ekspropriation af arealer i Ho-Oksby og Ål kommuner [af Skræppenborg-Nielsen m. fl.].

(Forslaget til folketingsbeslutning (nr. IX) findes i tillæg A. sp. 755, fremsættelsen i tidenden sp. 1692.)

Sagen sættes til forhandling.

Forsvarsministeren (Victor Gram): Forslaget til folketingsbeslutning indeholder en opfordring til mig om at tilbagekalde min anmodning til folketingets finansudvalg vedrørende erhvervelsen af arealer til udvidelse af det militære øvelsesområde ved Oksbøl. Det er vel overflødig at sige, at jeg ikke finder det rimeligt at efterkomme opfordringen.

Ved fremsendelsen af anmodningen til finansudvalget har jeg fulgt gammel praksis. Sagen er da også i finansudvalget hidtil behandlet på normal vis. Jeg har et par gange været tilkaldt til samråd, ligesom udvalgets medlemmer under besøg på stedet har haft lejlighed til at bese området og drøftet projektet. Der har ikke over for mig fra finansudvalgets side været udtrykt ønske om en anden fremgangsmåde, og jeg finder det naturligt, at finansudvalget viderebehandler og afgør sagen på sædvanlig måde.

Derimod kan jeg naturligvis ikke have noget imod, at sagen drøftes her i det høje ting, ikke mindst på baggrund af en til tider ret livlig offentlig debat. Det er forståeligt, at en ekspropriation af det omfang, min anmodning til finansudvalget angiver, har givet anledning til bekymring blandt familier, der berøres af ekspropriationen. Jeg har fuld forståelse herfor og har bl. a. af denne grund været interesseret i, at ekspropriationen ikke får større omfang end strengt nødvendigt, hvilket anmodningen også er udtryk for. Erhvervelsen er imidlertid uundgåelig, såfremt man skal udbygge forsvaret på det grundlag, der blev lagt ved forsvarsforliget i 1960.

Ved den lejlighed blev der fastsat styrkemål for hæren, ligesom det blev bestemt, at de stående styrker, det vil sige 2 $\frac{1}{3}$ brigade, opbyggedes som pansret infanteri, og det vil igen sige udstyret med bæltedrevne, pansrede mandskabsvogne, bæltedrevet, selvkørende infanteri samt bæltedrevne kampvogne for at nævne de væsentligste terrængående køretøjer. Hærens karakter er således ændret væsentligt. Indøvelsen af brigaderne, efterhånden som det nye materiel tilgår hæren, kræver betydelig større øvelsesarealer, end hæren hidtil har rådet over. En fordeling af aktiviteten over flere øvelsesområder, som forsvaret allerede disponerer over, vil af praktiske grunde ikke være mulig.

Hærkommandoen har nøje overvejet andre muligheder end Oksbøl, f. eks. en udvidelse af Borris, der for øvrigt allerede er fuldt udnyttet med øvelser og skydning, men er kommet til det resultat, at en hvilken som helst anden løsning end Oksbøl vil kræve væsentligt større arealerhvervelser, større udgift og større indgreb i privat ejendom.

Hertil kommer, at Oksbølområdet er det eneste sted i landet, hvor vore pansertropper kan udføre alle deres skydninger, hvilket bl. a. skyldes, at skydningerne kan lægges ud over Vesterhavet. En anden væsentlig fordel ved Oksbølområdet er, at forsvaret kan benytte klitvæsenets tilstødende arealer. De benyttes i realiteten allerede i dag i så stor udstrækning, som forholdene tillader, først og fremmest som opmarch- og sikkerhedsområde. En yderligere udnyttelse vil kun være mulig, såfremt man fælder større eller mindre dele af plantagerne. Denne mulighed har været nævnt under den offentlige debat, og jeg har i den anledning igennem landbrugsministeriet indhentet en udtalelse herom fra klitdirektoratet. Klitdirektøren afviser i sin udtalelse en sådan løsning under henvisning dels til faren for sandflugt, dels til plantagernes klimatiske virkning, navnlig for de øst for plantagerne boende landmænd. Men selv om man valgte den løsning at fælde nogle plantager, ville det under hensyn til hærens behov være en utilstrækkelig løsning. Der ville fortsat være en større privatejet enklave placeret særdeles uheldigt i øvelsesområdet, som vil forhindre en fornuftig